

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 229
van **INGEBORG DE MEULEMEESTER**
datum: 1 juni 2015

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Educatief materiaal lerarenopleiding - Digitale beschikbaarheid

In Vlaanderen hebben zeven uitgeverijen de markt van de schoolboeken in handen. De bibliotheken van de hogescholen met een lerarenopleiding zijn er vaste klant omdat ze alle materialen die de studenten nodig hebben ook ter beschikking willen stellen.

Als antwoord op de digitalisering hebben uitgevers enige jaren geleden beslist om een gezamenlijk platform te ontwikkelen: Knooppunt, de digitale boekentas. Leerlingen en leerkrachten kunnen, na aankoop van het gedrukte boek, met een persoonlijke login en paswoord toegang krijgen tot het platform en aldus alle extra digitale documenten consulteren en gebruiken.

Voor bibliotheken is dit business-to-consumer-model echter een groot probleem. Bibliotheken hebben veeleer nood aan één code waar meerdere leerlingen gebruik van kunnen maken. De themagroep Lerarenopleiding van de sectie Hogeschoolbibliotheek van de VVBAD (Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief & Documentatie) tracht daarom al jaren om met de uitgevers tot een oplossing te komen.

Er zijn argumenten van beide kanten. Een argument van de uitgevers is dat zij (maar ook de auteurs) inkomsten zouden mislopen als ze studenten vrije toegang geven tot hun digitaal aanbod. De hogescholen argumenteren dat leraars-in-opleiding toekomstige potentiële klanten zijn, maar dit argument vindt geen gehoor. In een poging om tegemoet te komen aan deze bezorgdheid hebben bibliotheken ook voorgesteld om de informatie slechts deeltijds ter beschikking te stellen. Studenten hebben het volledige aanbod immers niet een heel jaar nodig en de eerstejaarsstudenten kunnen eigenlijk zonder.

1. Is deze problematiek de minister of zijn diensten bekend?
2. Hoe beoordeelt hij deze problematiek?

ANTWOORD

op vraag nr. 229 van 1 juni 2015

van **INGEBORG DE MEULEMEESTER**

1. De moeilijkheden bij digitale uitleen van boeken door bibliotheken zijn mij in globaal bekend. De specifieke problematiek die wordt aangehaald kadert evenwel hoofdzakelijk binnen onderwijs. Ik verwijs dan ook naar het antwoord en de oplossingen die worden aangereikt door mijn collega Hilde Crevits naar aanleiding van uw vraag om uitleg van 11 juni (VOU2384). Zoals zij opmerkt, wordt er in overleg tussen de verschillende betrokken partijen naar een oplossing gezocht.

Binnen de huidige wetgeving kan digitale uitleen door bibliotheken ook enkel tot stand komen op basis van contractuele afspraken tussen alle betrokken partijen (auteurs, uitgevers, rechtenorganisaties, distributeurs en bibliotheken). De overheid heeft hierin geen initiërende rol, maar kan wel het overleg faciliteren.

2. Uw vraag kadert eigenlijk binnen een breder verhaal rond digitale uitleen waarbinnen ook de openbare bibliotheeksector zijn steentje kan bijdragen, zoals blijkt uit de inspanningen in het verleden. Zo namen Bibnet en Bibliotheek.NL het initiatief voor een internationaal vergelijkend onderzoek naar uitleenmodellen in openbare bibliotheken (A Review of Public Library E-Lending Models, december 2014; zie http://www.bibnet.be/portal/page/portal/ver-1/Bibnet/Collectie/Vlaams_e-boekplatform/Report%20Public%20Library%20e-Lending%20Models%20%28FINAL%29.pdf).

Meer recent nemen Bibnet en mijn administratie ook deel aan een EU-werkgroep over het bevorderen van lezen in een digitale omgeving met als doel om ook op het vlak van digitale uitleen stappen vooruit te zetten (binnen de open methode van coördinatie (OCM) waarbij de Europese lidstaten samen proberen hun beleid op een bepaald domein, waar de lidstaten zelf bevoegd voor zijn, af te stemmen. Er is veel aandacht voor het uitwisselen van good practices, meten van vooruitgang en vergelijking van resultaten van lidstaten (benchmarking, 'peer pressure')).

De centrale vraag hierbij is: welke dienstverlening willen en kunnen we als bibliotheek met e-boeken uitbouwen? Ook andere sectoren, zoals het onderwijs, kunnen hiervan de vruchten plukken.